

STAV PRAVIDLA N+3 / N+2

PROSINEC 2011

Ministerstvo pro místní rozvoj
Odbor řízení a koordinace NSRR
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1

E-mail: nok@mmr.cz

Vydáno MMR-NOK 24. ledna 2012

STAV PRAVIDLA N+3 / N+2

Pravidlo n+3 / n+2 je považováno za **administrativní nástroj k zajištění plynulosti čerpání finančních prostředků** ze SF / FS. Podle tohoto pravidla musí být alokace podpory pro n-tý rok vyčerpána v následujících třech / dvou kalendářních letech. Pro alokace roku 2008, 2009 a 2010 platí pravidlo n+3. Na alokace roku 2011 a 2012 se vztahuje pravidlo n+2. Část rozpočtových závazků dosud otevřená k 31. prosinci 2015, tj. alokace roku 2013, se automaticky zruší, pokud k ní Evropská komise neobdrží přijatelnou žádost o platbu do 31. března 2017 (odst. 3 čl. 93 Obecného nařízení). Prostředky, které nejsou z příslušné alokace vyčerpány do konce daného roku, podléhají tzv. **automatickému zrušení závazku**. Znamená to, že alokace podpory na daný rok je snížena o nevyčerpané finanční prostředky a tyto jsou navráceny zpět do rozpočtu EU.

Na konci roku 2011 byly řídicí orgány OP prvně konfrontovány s plněním pravidla n+3, konkrétně pro alokaci roku 2008 navýšenou o 1/6 alokace 2007 v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 539/2010 (blíže viz níže). Dle tohoto pravidla musely být na **konci roku 2011 certifikovány výdaje a odeslány žádosti o platbu Evropské komisi ve výši přibližně 15 %¹ celkové alokace OP** na celé programové období 2007–2013.

V případě hrozby nenaplnění pravidla n+3 / n+2 mohou být za účelem snížení rizika automatického zrušení závazku využity tzv. **předběžné platby** (zálohy). Jedná se o finanční prostředky, které poskytla Evropská komise České republice pro každý OP² na počátku programového období. S ohledem na nastavení programového období MMR-NOK doporučuje ponechat možnost jejich případného využití na rok 2013, tj. rok, kdy dojde k souběhu pravidla n+3 pro alokaci 2010 a pravidla n+2 pro alokaci 2011, tedy kdy jednotlivé OP musí mít certifikovány výdaje ve výši přibližně 64 % celkové alokace OP. Nicméně způsob implementace každého OP, resp. využití předběžných plateb je plně v gesci a odpovědnosti řídicího orgánu OP.

Dalším nástrojem, který mohou některé OP využít za účelem splnění pravidla n+3 / n+2, je specifický výpočet naplnění tohoto pravidla při realizaci **velkých projektů**. V tomto případě je možné alokaci operačního programu, který implementuje část své alokace prostřednictvím velkých projektů, ponížít o roční rozpočtové závazky těch velkých projektů, které byly předloženy členským státem ke schválení Evropské komisi a současně splňují požadavky dle čl. 40 Obecného nařízení (čl. 94 Obecného nařízení), a tím snížit limit čerpání v daném roce implementace. Rozpočtové závazky velkých projektů, pomocí kterých došlo k ponížení limitu pro splnění pravidla n+3 / n+2, je nutné vyčerpat do tří / dvou let od vydání Rozhodnutí.

Ve snaze předejít automatickému zrušení závazku nejen v roce 2011, ale zejména v příštích letech implementace (zvláště v roce 2013 z výše uvedených důvodů), je nezbytné zaměřit se na hodnocení stavu čerpání jednotlivých OP v delším časovém horizontu. Důležité jsou také informace o predikcích stavu čerpání OP v nejbližších letech a zvláště také vyhodnocení plnění stanovených predikcí.

¹ Hranice se dle OP mírně odlišují, u některých OP činí 15,0 %, u jiných 15,1 % a u pražských operačních programů 16,0 %.

² Výše předběžných plateb se liší podle typu fondu EU, ze kterého je realizace daného OP spolufinancována: pro SF (tj. ERDF ESF) činí výše předběžné platby 9 % celkové alokace 2007–2013 a pro FS 10,5 % celkové alokace 2007–2013.

Parametry sledování

Plnění pravidla n+3 / n+2 je sledováno dle následujících kritérií:

- v EUR (rozpočtové závazky jsou přijímány v EUR, ve stejné měně také probíhají certifikace výdajů)
- za zdroje EU (tj. ESF, ERDF a FS; na národní zdroje se automatické zrušení závazku nevztahuje)
- na úrovni OP (rozpočtové závazky ze zdrojů EU se přijímají na OP, pravidlo n+3 / n+2 se tedy vztahuje na alokace jednotlivých OP na daný rok)
- na úrovni fondů (u vícefondových OP, tj. OP Doprava a OP Životní prostředí)
- na úrovni cílů (u více cílových OP, tj. OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, Integrovaný OP a OP Technická pomoc).

Změna nařízení Rady ES č. 1083/2006

Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 539/2010 z 16. června 2010 byla schválena změna Obecného nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 spočívající ve **zrušení pravidla n+3 pro alokaci roku 2007** (novela čl. 93 Obecného nařízení). Rozpočtový závazek na rok 2007 byl rovnoměrně rozdělen do šesti následujících let programového období.

Pro ČR je zásadní skutečnost, že dle stanoviska DG Regio³ se nově platné podmínky vztahují také na OP Výzkum a vývoj pro inovace.

³ Generální ředitelství Evropské komise pro regionální politiku, které je správcem Kohezní politiky EU.

Stav plnění limitu čerpání v roce 2011

Dle pravidla n+3 pro alokaci 2008 (včetně 1/6 alokace 2007) musel objem certifikovaných výdajů a žádostí o platbu zaslaných EK za operační program dosahovat **minimálně 15 % celkové alokace OP⁴**, resp. celkové alokace OP z fondu či v rámci cíle, ve kterém je realizován. Tohoto limitu čerpání řídicí orgány OP mohly dosáhnout také s využitím předběžných plateb, příp. ročních závazků velkých projektů předložených EK ke schválení.

Všechny operační programy realizované v rámci NSRR (tj. 18 operačních programů) splnily pravidlo n+3 pro alokaci 2008 (včetně 1/6 alokace 2007). Na žádný operační program nebylo aplikováno automatické zrušení závazku. Jednotlivé OP se pouze lišily ve způsobu naplnění tohoto limitu čerpání v závislosti na stavu realizace ke konci roku 2011.

Následuje přehled operačních programů dle způsobu plnění limitu čerpání v roce 2011.

Operační programy, které splnily pravidlo n+3 pro alokaci 2008 (včetně 1/6 alokace 2007) **bez využití předběžných plateb:**

- OP Doprava (ERDF)
- OP Podnikání a inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanosti (cíl 1)
- Integrovaný OP (cíl 1)
- OP Technická pomoc (oba cíle)
- ROP Severozápad
- ROP Moravskoslezsko
- ROP Jihovýchod
- ROP Střední Morava
- ROP Severovýchod
- ROP Jihozápad
- ROP Střední Čechy
- OP Praha–Adaptabilita
- OP Přeshraniční spolupráce Česká republika–Polsko

⁴ Hranice se dle OP mírně odlišují, u některých OP činí 15,0 %, u jiných 15,1 % a u pražských operačních programů 16,0 %.

Operační programy, které splnily pravidlo n+3 pro alokaci 2008 (včetně 1/6 alokace 2007) s **využitím předběžných plateb**:

- OP Doprava (FS)
- OP Životní prostředí (oba fondy)
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost (cíl 2)
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (oba cíle)
- Integrovaný OP (cíl 2)
- OP Praha–Konkurenceschopnost

Operační program, který splnil pravidlo n+3 pro alokaci 2008 (včetně 1/6 alokace 2007) s **využitím ročních závazků velkých projektů předložených Evropské komisi ke schválení a současně předběžných plateb**:

- OP Výzkum a vývoj pro inovace

MMR-NOK vývoj stavu čerpání finančních prostředků ve vztahu k pravidlu n+3 / n+2 pravidelně sleduje a vyhodnocuje. S ohledem na dosavadní stav čerpání vůči tomuto pravidlu MMR-NOK vede s některými operačními programy tzv. **zesílené řízení rizik**. Cílem této koordinační aktivity je ve spolupráci s představiteli řídicích orgánů OP identifikovat rizika implementace OP a nastavit opatření vedoucí k jejich eliminaci.

Podrobnější informace o stavu čerpání všech výše hodnocených operačních programů dle fondů a cílů nabízí tabulka č. 1 a graf č. 1.

Tab. 1 – Stav čerpání finančních prostředků jednotlivých OP (příspěvek Společenství, EUR)

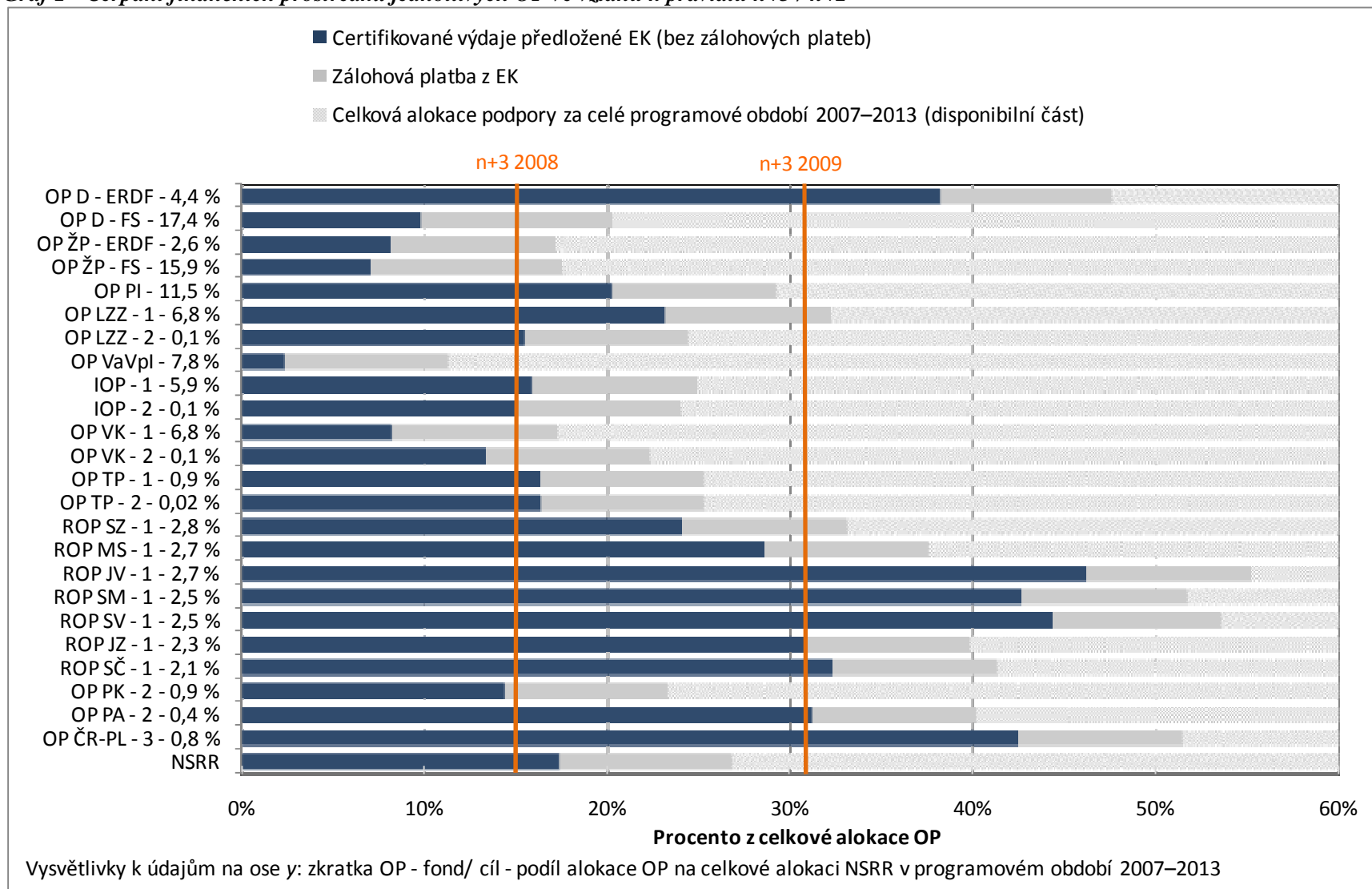
OP	Fond	Cíl	Alokace podpory z fondů EU 2007–2013		Prostředky v souhrnných žádostech zaúčtovaných PCO od počátku období		Certifikované výdaje předložené EK (bez předběžných plateb) od počátku období		Předběžné platby z EK	
			mil. EUR		mil. EUR	%	mil. EUR	%	mil. EUR	%
			a		b	b/a	c	c/a	d	d/a
OP D	ERDF	1	1 170,4		596,6	51,0	447,4	38,2	105,3	9,0
	FS		4 603,6		977,1	21,2	449,7	9,8	483,4	10,5
OP ŽP	ERDF	1	702,5		127,2	18,1	57,2	8,1	63,2	9,0
	FS		4 215,4		784,1	18,6	296,1	7,0	442,6	10,5
OP PI	ERDF	1	3 041,3		708,5	23,3	615,1	20,2	273,7	9,0
OP LZZ	ESF	1	1 811,8		447,1	24,7	420,2	23,2	163,1	9,0
		2	25,6		4,1	16,1	3,9	15,4	2,3	9,0
OP VaVpl	ERDF	1	2 070,7		53,4	2,6	48,0	2,32	186,4	9,0
IOP	ERDF	1	1 553,0		284,6	18,3	246,7	15,9	139,8	9,0
		2	29,4		4,4	15,1	4,4	15,0	2,6	9,0
OP VK	ESF	1	1 811,8		216,8	12,0	149,4	8,2	163,1	9,0
		2	16,9		2,8	16,4	2,3	13,4	1,5	9,0
OP TP	ERDF	1	243,8		42,8	17,5	39,7	16,3	21,9	9,0
		2	3,9		0,7	17,6	0,6	16,3	0,4	9,0
ROP SZ	ERDF	1	745,9		292,0	39,1	179,7	24,1	67,1	9,0
ROP MS	ERDF	1	716,1		231,9	32,4	204,4	28,6	64,4	9,0
ROP JV	ERDF	1	704,4		342,3	48,6	324,9	46,2	63,4	9,0
ROP SM	ERDF	1	657,4		308,9	47,0	279,6	42,7	59,2	9,0
ROP SV	ERDF	1	656,5		332,0	50,6	290,4	44,3	59,1	9,0
ROP JZ	ERDF	1	619,7		233,8	37,7	190,6	30,8	55,8	9,0
ROP SČ	ERDF	1	559,1		206,7	37,0	180,8	32,3	50,3	9,0
OP PK	ERDF	2	234,9		66,8	28,4	33,7	14,3	21,1	9,0
OP PA	ESF	2	108,4		39,5	36,4	33,7	31,2	9,8	9,0
OP PS ČR-PL	ERDF	3	219,5		102,9	46,4	93,2	42,5	19,8	9,0

Poznámka:

Celkové alokace OP 2007–2013 odpovídají částkám před revizemi programových dokumentů OP. Pravidlo n+3 / n+2 bude hodnoceno na základě alokací, které schválila Evropská komise v rámci revizí OP v prosinci 2011 od ledna 2012.

Zdroj: MSC2007 – 4. 1. 2012

Graf 1 - Čerpání finančních prostředků jednotlivých OP ve vztahu k pravidlu n+3 / n+2

Zdroj: MSC2007 – 4. 1. 2012

Pozastavení certifikace

Pozastavení procesu certifikace je jedním z faktorů, který může ovlivnit plnění pravidla n+3 / n+2. O pozastavení procesu certifikace rozhoduje Platební a certifikační orgán na základě podezření na nesrovnalost v procesu administrace projektů a implementace OP.

Jedná se o administrativní proces, který je součástí kontrolního mechanismu, zajišťující transparentní čerpání ze SF / FS. Certifikace je pozastavena do doby přešetření podezření na nesrovnalost a sjednání nápravy.

Souhrnný přehled pozastavených certifikací dle jednotlivých OP nabízí tabulka č. 2.

Tab. 2 – Přehled pozastaveného procesu certifikace dle jednotlivých OP ze strany PCO

OP	Řídící orgán OP	Datum pozastavení certifikace	Datum obnovení certifikace
ROP Jihozápad	RR Jihozápad	12. 1. 2010	8. 9. 2011 ³
OP Životní prostředí	Ministerstvo životního prostředí	22. 12. 2010	3. 10. 2011 ²
OP Výzkum a vývoj pro inovace	Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy	22. 12. 2010	15. 4. 2011 ¹
OP Podnikání a inovace	Ministerstvo průmyslu a obchodu	21. 3. 2011	6. 10. 2011 ⁴
ROP Severozápad	RR Severozápad	25. 3. 2011	

Poznámka:

1 Po obnovení certifikace v dubnu 2011 již tato byla dokončena a žádost o platbu byla do EK odeslána dne 3. 6. 2011.

2 Dokončení této certifikace je podmíněno obdržením dopisu EK o obnovení plateb pro tento program.

3 Obnovená certifikace v září 2011 byla dokončena a žádost o platbu byla do EK odeslána dne 2. 12. 2011.

4 Obnovená certifikace v říjnu 2011 byla dokončena a žádost o platbu byla do EK odeslána dne 22. 11. 2011.

Zdroj: PCO – 4. 1. 2012

